Stor-Elvdal kommune
Økonomi

Saksprotokoll

Arkivsak: 2026/104
Saksbehandler: Ann-Helen Rustad

Økonomiplan 2027-2030 med årsbudsjett 2027 for Stor-Elvdal kommune

Utvalg	Utvalgssaksnr.	Møtedato
Formannskapet	2026/68	18.11.2026
Kommunestyret		

Vedlegg

1 Budsjett kontrollutvalget 2027.xlsx
2 Saksutskrift - Sak Se-41 26 Budsjett for kontroll og revisjonsarbeidet 2027 242614 1 0.docx
3 Godtgjøring ombudsmenn 2027 - forslag
4 Budsjettforslag 2027 og økonomiplan 2027–2030 – Stor-Elvdal kirkelige fellesråd
5 Budsjettdokument 2027 StorElvdal kirkelige fellesråd.pdf
6 Økonomiplan 2027-2030 med årsbudsjett 2027 for Stor-Elvdal kommune (pdf)

Andre relevante saksdokumenter:

Lenker til digitaleutgaver:

Økonomiplan 2027-2030 med årsbudsjett 2027
Gebyrregulativ 2027

Kommunedirektørens tilrår formannskapet å fremme følgende innstilling overfor kommunestyret:

1. Forslag til økonomiplan for 2027-2030 med årsbudsjett 2027 (belvilgningsoversikt drift etter §5-4 første ledd, økonomisk oversikt drift etter §5-6, bevilgningsskjema investering etter §5-5 første ledd), vedtas. Årsbudsjettet vedtas med netto utgift for sektorene (belvilgningsoversikt drift etter §5-4 andre ledd 1B).

2. Forslag til kommunale gebyrer 2027 for Stor-Elvdal kommune vedtas.

3. Det foretas følgende nye låneopptak i 2027:

   - Kr 20.510.000 som samlet lån eller spesifisert til enkelte investeringer, serielån med vektet avdragstid i henhold til investeringenes gjennomsnittlige levetid.
   - Kr. 1.500.000 til Startlån i Husbanken for videreutlån

   Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån der det kan oppnås best betingelser og signere gjeldsbrev.

4. Forslag til finansielle måltall vedtas for 2027 og økonomiplan 2027-2030.

5. Kommunestyret gir i flg. kommuneloven § 14-5 kommunedirektøren budsjettfullmakter i henhold til vedtatte økonomireglementet.

6. Eiendomsskattevedtak

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det for skatteåret 2027 benyttes utskrivingsalternativ:

a) faste eiendommer i hele kommunen.

Generell skattesats settes til 6 ‰ i 2027, jf. eiendomsskatteloven § 13.
For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 4 ‰, jf. eiendomsskatteloven § 12.
Stor-Elvdal kommune innfører ikke bunnfradrag på noen eiendommer.

Ved utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag som verdsettelse for de boliger hvor dette er beregnet, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1.

Kommunalt fastsatte takster kontorjusteres med 10 prosent for skatteåret 2027, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-4.

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 gis det fritak for:

a) eiendom tilhørende stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten,

b) bygninger som har historisk verdi, for eiendommer som tidligere er tildelt slikt fritak,

c) nyoppførte bygninger som helt eller delvis benyttes som bolig, i fem år fra ferdigstillelse, forutsatt at vilkårene for fritak er oppfylt.

Eiendomsskatten innkreves i minst to terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25.

Formannskapets behandling i møte 18.11.2026:

SV v/ Ane Eriksen Hamilton fremmet følgende endringsforslag:

- Barnehagen i Sollia opprettholdes. Merkostnad på 826.000 for budsjettåret 2027. For økonomiplanperioden 2028-2030 er merkostnaden 1.825.000 per år.
- Redusert bemanning i Sollia barnehage som følge av færre barn gir en innsparing på 200.000 kroner per år. Redusert åpningstid Sollia barnehage gir innsparing på 65.000 kroner per år. Det forutsettes at dette gjøres i dialog med ansatte og brukere.
- Tilbud i kulturskolen opprettholdes på 2026 nivå. Merkostnad på 100.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.
- Stilling rus og psykisk helse opprettholdes. Merkostnad på 875.000 kroner per år i økonomiplanperioden.
- Nattevaktsressurs opprettholdes på dagens nivå. Merkostnad på 1.336.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.

- Redusert grunnbemanning i langtidsavdeling sykehjem halveres i forhold til kommunedirektørs innstilling. Merkostnad på 440.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.
- Stilling utviklingsleder helse og mestring fjernes, med en innsparing på 975.000 per år gjennom økonomiplanperioden.
- Kommunen avslutter leieforhold i 2. etasje på Besøkssenter Østerdalen. Dette gir en innsparing på 800.000 kroner i 2030 (halvårseffekt).
- Det budsjetteres med bosetting av inntil 10 flyktninger per år. Netto driftsutgift på 90.000 kroner per år.
- Antall kvelder med folkebad per uke dobles, til to kvelder per uke. Merkostnad på 85.000. Det legges frem en sak til politisk behandling om videre organisering av folkebad og åpningstider av svømmebasseng innen utgangen av april 2027.
- Økt nettokostnad dekkes ved å redusere avsetning til disposisjonsfond med 2.512.000 kroner i 2027.

Høyre v/ Asgeir Lyng fremmet følgende endringsforslag:
Stilling som utviklingsleder helse og mestring reduseres og stilling rus og psykisk helse opprettholdes. Differanse på 100.000 kroner som avsettes til generelt disposisjonsfond.

Votering: *Endringsforslagene fra Hamilton (S) og Lyng (H) ble satt opp mot hverandre. Hamilton sitt forslag fikk 6 mot en stemme. Deretter ble kommunedirektøren sin tilråding satt opp mot kommunedirektøren sitt forslag med SV sitt endringsforslag. Kommunedirektørens tilråding med SV sitt endringsforslag ble enstemmig vedtatt.*

Følgende stemte for SV sitt endringsforslag:
Ane Eriksen Hamilton (SV), Even Moen (Sp), Mona Kristiansen (V), Bjørn Jentoft (Rødt), Terje Kværnes (Ap) og Linda Otnes Henriksen (Ap).

Følgende stemte for H sitt endringsforslag:
Asgeir Lyng

Formannskapet sin innstilling til kommunestyret:

1. Forslag til økonomiplan for 2027-2030 med årsbudsjett 2027 (belvilgningsoversikt drift etter §5-4 første ledd, økonomisk oversikt drift etter §5-6, bevilgningsskjema investering etter §5-5 første ledd), vedtas. Årsbudsjettet vedtas med netto utgift for sektorene (belvilgningsoversikt drift etter §5-4 andre ledd 1B).

2. Forslag til kommunale gebyrer 2027 for Stor-Elvdal kommune vedtas.

3. Det foretas følgende nye låneopptak i 2027:

    - Kr 20.510.000 som samlet lån eller spesifisert til enkelte investeringer, serielån med vektet avdragstid i henhold til investeringenes gjennomsnittlige levetid.
    - Kr. 1.500.000 til Startlån i Husbanken for videreutlån

Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån der det kan oppnås best betingelser og signere gjeldsbrev.

4. Forslag til finansielle måltall vedtas for 2027 og økonomiplan 2027-2030.

5. Kommunestyret gir i flg. kommuneloven § 14-5 kommunedirektøren budsjettfullmakter i henhold til vedtatte økonomireglementet.

6. Eiendomsskattevedtak

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 skal det for skatteåret 2027 benyttes utskrivingsalternativ:
a) faste eiendommer i hele kommunen.

Generell skattesats settes til 6 ‰ i 2027, jf. eiendomsskatteloven § 13.
For bolig- og fritidseiendommer settes skattesatsen til 4 ‰, jf. eiendomsskatteloven § 12.
Stor-Elvdal kommune innfører ikke bunnfradrag på noen eiendommer.

Ved utskriving av eiendomsskatt på boligeiendommer benytter kommunen Skatteetatens formuesgrunnlag som verdsettelse for de boliger hvor dette er beregnet, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1.

Kommunalt fastsatte takster kontorjusteres med 10 prosent for skatteåret 2027, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-4.

I medhold av eiendomsskatteloven § 7 gis det fritak for:

a) eiendom tilhørende stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten,

b) bygninger som har historisk verdi, for eiendommer som tidligere er tildelt slikt fritak,

c) nyoppførte bygninger som helt eller delvis benyttes som bolig, i fem år fra ferdigstillelse, forutsatt at vilkårene for fritak er oppfylt.

Eiendomsskatten innkreves i minst to terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25.

- Barnehagen i Sollia opprettholdes. Merkostnad på 826.000 for budsjettåret 2027. For økonomiplanperioden 2028-2030 er merkostnaden 1.825.000 per år.
- Redusert bemanning i Sollia barnehage som følge av færre barn gir en innsparing på 200.000 kroner per år. Redusert åpningstid Sollia barnehage gir innsparing på 65.000 kroner per år. Det forutsettes at dette gjøres i dialog med ansatte og brukere.
- Tilbud i kulturskolen opprettholdes på 2026 nivå. Merkostnad på 100.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.
- Stilling rus og psykisk helse opprettholdes. Merkostnad på 875.000 kroner per år i økonomiplanperioden.
- Nattevaktsressurs opprettholdes på dagens nivå. Merkostnad på 1.336.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.

- Redusert grunnbemanning i langtidsavdeling sykehjem halveres i forhold til kommunedirektørs innstilling. Merkostnad på 440.000 kroner per år gjennom økonomiplanperioden.
- Stilling utviklingsleder helse og mestring fjernes, med en innsparing på 975.000 per år gjennom økonomiplanperioden.
- Kommunen avslutter leieforhold i 2. etasje på Besøkssenter Østerdalen. Dette gir en innsparing på 800.000 kroner i 2030 (halvårseffekt).
- Det budsjetteres med bosetting av inntil 10 flyktninger per år. Netto driftsutgift på 90.000 kroner per år.
- Antall kvelder med folkebad per uke dobles, til to kvelder per uke. Merkostnad på 85.000. Det legges frem en sak til politisk behandling om videre organisering av folkebad og åpningstider av svømmebasseng innen utgangen av april 2027.
- Økt nettokostnad dekkes ved å redusere avsetning til disposisjonsfond med 2.512.000 kroner i 2027.

Bakgrunn

Økonomiplan 2027-2030 m/årsbudsjett 2027 legges frem for behandling i formannskapet den 18. november 2026 og kommunestyre 9. desember 2026.

I henhold til kommunelovens kapittel 14 skal det vedtas et årsbudsjett og en økonomiplan for 4 år, som omfatter hele kommunens virksomhet og som gir en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret. Årsbudsjettet skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret. Budsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Formannskapets innstilling til årsbudsjett med de forslag til vedtak som foreligger, legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før behandling i kommunestyret.

Det elektroniske dokumentet er Kommunedirektørens forslag til kommuneplanens handlingsdel med budsjett og økonomiplan. Her finner du kommunens budsjett for 2027, økonomiplan for de påfølgende tre årene, og tiltakene kommunen skal arbeide med i fireårsperioden for å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunens budsjetterte driftsutgifter er på 315,5 millioner kroner i 2027, i tillegg kommer finansutgifter. Vi har 333,5 millioner kroner i inntekter i 2026. Investeringsbudsjettet er cirka 20,4 millioner kroner i 2027.

Stor-Elvdal kommune praktiserer rammebudsjettering. Det betyr at de ulike tjenesteområdene (sektorene) får en ramme de skal drifte innenfor. Flytting mellom rammene skjer primært i budsjettbehandlingen. Det kan også gjøres ved de to årlige tertialrapportene. En flytting av midler mellom rammer krever politisk behandling.

For perioden 2027–2030 tar vi utgangspunkt i det som var budsjettrammen i 2026, og viser økninger eller reduksjoner i disse. Det er kun endringer i forhold til 2026-rammen som

behandles i Handlingsdelen. Der det ble bevilget midler til tiltak i 2026 som videreføres, er dette en del av totalrammen og vises ikke i oversiktene for 2027 og påfølgende år.

Vurdering

Kommunedirektøren legger med dette fram forslag til årsbudsjett for 2027 og økonomiplan for perioden 2027-2030. Forslaget er resultatet av en lang, grundig og inkluderende prosess, der både ledere, ansatte og tillitsvalgte har bidratt til å identifisere utfordringer, muligheter og nødvendige innsparingstiltak for å sikre en bærekraftig utvikling av kommunen.

Budsjettarbeidet har foregått parallelt med en virksomhetsgjennomgang og et lederutviklingsprogram i samarbeid med Agenda Kaupang som hadde oppstart i mars måned. Dette arbeidet har gitt oss et solid kunnskapsgrunnlag for å vurdere hvordan vi kan organisere tjenestene bedre, utnytte ressursene mer effektivt, og skape større handlingsrom for framtiden. Gjennom analyser, flere heldags samlinger med blant annet tiltaksutvikling og brede diskusjoner, har vi fått frem et felles bilde av utfordringene kommunen står overfor og hvilke grep som må tas for å møte dem.

Stor-Elvdal kommune står, som mange andre kommuner, i en situasjon der demografiske endringer, høyere renter, økte kostnader og et begrenset inntektsgrunnlag utfordrer økonomien. Samtidig skal vi opprettholde gode og forsvarlige tjenester til innbyggerne. Dette krever tydelige prioriteringer og vilje til omstilling både på administrativt og politisk nivå.

Budsjettforslaget inneholder derfor flere tiltak som skal bidra til å styrke kommunens økonomiske bærekraft. Innen oppvekstområdet foreslås blant annet en gjennomgang av barnehage- og skolestrukturen, herunder forslag om avvikling av Sollia barnehage og tilpasning av bemanningen i skolene. Samtidig videreføres arbeidet med å utvikle en framtidig 1-10-skole gjennom et pågående forprosjekt som etter planen skal ferdigstilles på nyåret. Konklusjonene fra forprosjektet vil danne grunnlaget for en politisk sak om en mulig sammenslåing av barneskolen og ungdomsskolen på Koppang.

Innen helse- og omsorgsområdet foreslås flere tiltak for å tilpasse tjenestene til endrede behov. Dette innebærer blant annet reduksjon i bemanning der tjenestebehovet har gått ned, ytterligere tilpasning av institusjonsdriften og fortsatt satsing på teknologi og nye arbeidsformer som kan bidra til at flere kan mestre egen hverdag og bo hjemme lengre. Samtidig gjennomføres investeringer som skal bidra til økt kvalitet i tjenestene, blant annet oppgradering av omsorgsboliger, døgnrytmelys ved Moratunet og videre innføring av velferdsteknologiske løsninger.

På inntektssiden foreslås en moderat styrking gjennom kontorjustering av eiendomsskattetakster og økning av skattesatsen for næring, kraftanlegg og elnett. Samtidig videreføres kommunens arbeid med å hente ut verdiene fra kraftressursene våre gjennom salg av konsesjonskraft.

Selv om økonomiplanen innebærer nødvendige innsparinger, videreføres viktige investeringer innen blant annet digitalisering, beredskap, vann- og avløpsinfrastruktur, helsebygg og skoleutvikling. Dette er investeringer som skal sikre gode tjenester også i årene som kommer og legge grunnlag for framtidig utvikling av kommunen.

Budsjettforslaget er ikke bare et dokument om kutt og økonomiske tilpasninger. Det er også et dokument som viser retning. Målet er å skape en kommune som er økonomisk robust, som evner å møte framtidige utfordringer og som fortsatt skal være en god kommune å bo, leve og arbeide i.

Til tross for krevende prioriteringer og nødvendige innsparinger mener kommunedirektøren at budsjettet for 2027 og økonomiplanen for perioden 2027-2030 legger et godt grunnlag for en bærekraftig kommuneøkonomi, og for at Stor-Elvdal kommune fortsatt skal kunne levere gode tjenester til innbyggerne i 2027 og årene som kommer.

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektører forslag til finansielle måltall for 2027;

Finansielt måltall	Regler
Korrigert netto driftsresultat	Minimum 1,75 % av sum driftsinntekter
Netto lånegjeld	Lånegjelden bør ikke utgjøre mer enn 100 % av sum driftsinntekter.
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	Disposisjonsfondet skal utgjøre minimum 10 % av brutto driftsinntekter

Konklusjon

I budsjettet er for 2027 det i størst mulig grad forsøkt å ta hensyn til de innspill som har kommet fram gjennom ulike møter med folkevalgte, dialogseminar og flere budsjettmøter med sektorlederne. Det kan gjøres en netto avsetning til disposisjonsfond på 7,6 mill.kr. for 2027 hvis alle tiltak blir gjennomført som planlagt.

Økonomiplan 2027-2030 med årsbudsjett 2027 og kommunale gebyrer som beskrevet for 2027 foreslås vedtatt.